

ДУСЛЫК

НУРЛАТ РАЙОНЫ ИЖТИМАГЫЙ - СЭЯСИ ГАЗЕТАСЫ.
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА НУРЛАТСКОГО РАЙОНА.

29 август, 1998 ел.
ШИМБӘ

Газета 1931 елның 9 июленән бирле чыга.

№ 99 (8256)

Бәясе билгеләнгәнчә

30 август - Татарстан Республикасы
мөстәкыйльлеге көне

СӨЕМБИКӘ МАНАРАСЫ КЕБЕК,
ИЛЕМ - ЖИРЕМ АЯГУРӘ БАСКАН.
ЙӨРӘГЕМДӘ БУГЕН ЖЫР ТИБРЭЛӘ,
ЯШӘ, СӨЕКЛЕБЕЗ ТАТАРСТАН!

НОМЕРГА ТЕЛЕГРАММА

**Хөрмәтле
Фатих Сәүбәнович!**
Сезне һәм барлык район халкын олы бәйрәм - Республика көне белән кайнар котлыйм. Чын күңелдән Сезгә, районыгыз хезмәт ияләренә зур уңышлар, сәламәтлек, иминлек, Татарстанның якты киләчәгә хакына яңа хезмәт казанышлары теллим.

Хөрмәт белән - РФ
ның Федераль җыелыш
Дәүләт Думасы депутаты
- Ә.ХАМАЕВ

1 СЕНТЯБРЬ -
БЕЛЕМ КӨНЕ
ИСӘНМЕ, МӘКТЕП!

Менә тагын 1нче сентябрь - Белем көне жите. Балалар, киң елмаеп, инде сагынырга өлгергән мәктәпләренә "Исэнме!" диләр. Туган Татарстаныбыз турында шигырьләр һәм жырлар яңгырый, ә яраткан укытучы үз тәрбияләнүчеләре кулыннан көзгә чәчәкләр букеты кабул итеп ала. Сигезенче ел инде Белем көне Республика бәйрәме белән бергә билгеләп үтелә, һәм моннан һәр ике бәйрәм безнең өчен тагын да кадерлерәк, якынак була бара. Быел шәһәр һәм район мәктәпләре 10289 баланы кабул итәчәкләр, аларга 1640 укытучы белем һәм тәрбия бирәчәк. Белем бирүне заманча оештыру, программаларның төрлелеге, белем бирү шартларының яхшыруы, укытучыларыбызның югары һөнәри дәрәжәсе - мәктәп укучысының һәръяклы үсешен тәэмин итү буенча куелган зур һәм җитди бурычларны хәл итүдә төп ачкыч шулар.

Белем көне белән, кадерле дуслар! Яңа башлангычлар һәм кызыклы идеяләр сезгә!

ЖАЕН ТАПТЫЛАР

Авил эшчәнәре хезмәт хакын сирәк күрә. Ярый инде, үз хужалыгы ярдәмгә килә аңа, кирәк - ярагын колхоздан да яздырып ала. Әмма балалар мәктәпкә җыена башлагач, күпләр пошаманга төшә: заман балалары яхшыдан - яхшыны, матурдан - матурны күрәп үсәләр, аларның күзә төшкән кирем - салым, кирәк - яракны юнәтү ай - һай кыйммәткә төшә! Ә акча каян табасы? Бу хәсрәттән богдашкинолыларның быел башлары авыртмаска охшый. Менә август ахырында балаларны мәктәпкә җыярга дип, нефтебаза житекчелеге үз ярдәмче хужалыгы эшчәнәренә булышка килде. Алар һәр балага 200 сум исәбәнән балалы гаиләләргә акча бирделәр. Авил халкы шат: димәк, балалар мәктәпкә яңа киёмнән барачаклар.

ӨЛКӘННӘРГӘ - МАХСУС КИБЕТ

Пенсияләр түләүдә киеренке хәл туу сәбәпле, ТР Министрлар Кабинеты карары нигезендә Нурлат шәһәре һәм районы хакимияте башлыгы "Шәһәр һәм район пенсионерлары өчен пенсия хисабына товар җибәрү буенча кибет ачу һәм аны эшләтү турында" карар кабул итте.

Карарны гамәлгә ашыру озакка сузылмады. "Чулпан" кибетенең сәтсату бүлеге тиз арада өлкәннәргә пенсия хисабына хезмәт күрсәтәчәк "Пенсионер" кибете итеп үзгәртелде.

Кибеткә товарны үз житештерүчеләребез - сәт - май заводы, азык һәм ит комбинатлары, шикәр заводы, элеватор һәм башка предприятиеләр базар бәясеннән арзанрак итеп куячаклар. Максат изге: пенсия бирү озак тоткарланган очракта, өлкәннәр кирәк - яракларын пенсия хисабына юнәтсеннәр, азык - төлеккә кытлык кичермәсеннәр.

Кибет беренче көнен хезмәт күрсәтте инде. Ары таба биредә өлкән-

нәр заявкасы нигезендә көндәлек кирәк - яраклар, төзелеш материаллары да булдырырга ниятлеләр. Бу эш оештыручылардан байтак мәшәкать таләп итсә дә, өлкәннәрне икътисадый киеренке шартларында ярдәмсез калдырмау теләге болар белән исәпләшеп тормаска мәҗбүр итә.

Кибет тиз арада үз сатып алучыларын табар дип уйлыйбыз. Ул һәр көнне 8дән 17 сәгаткә кадәр (ял 13 сәгаттән 14 сәгаткә кадәр) эшләчәк. Пенсионерларга үзләре белән пенсия таныклыгы, паспорт һәм пенсионер карточкасы алып килергә кирәк булчак. Соңгысын халыкны социаль яклау идарәсе бирә.

С.НУРУЛЛИНА.

НУРЛАТТА ДА, БОЛГАРИЯДӘ ДӘ...

Быелгы елны ЮНЕСКО "Балаларның сәламәтлеген кайгырту елы" дип игълан иткән иде. Чикләнгән җаваплылыктагы "Татнефть" - Нурлатнефтеразведка" җәмгыяте бу чакыруны кабул иткәндәй, иел балаларның сәламәтлеген ныгыту, ялын кайгыртуга зур чыгымнар тотты. Июль аенда тугыз бала атна буена Болгариянең "Золотые пески" санаторий - курортында ял итте. Путевка бәясең яртысын предприятие түли. Ә Нурлаттагы үзләренә санаторий - профилакториенда 244 бала ял итте һәм дөва алды. Биредәге шартлар да "Золотые пески"дан күпкә калышмыйдыр, мөгаен. Бу хакта киләсе саннарның берсендә укый аласыз.

СПОРТ СӨЮЧЕЛӘРЕБЕЗНЕ ФУТБОЛ БУЕНЧА РАЙОН ЧЕМПИОНАТЫНЫҢ ИҢ ХӘЛИТКЕЧ МАТЧЛАРЫН КАРАРГА ЧАКЫРАБЫЗ.

28 августта - Кузнецов исем. - Зүзәй нефть промыселы (Каравыл Тавы).

1 сентябрьдә - "Буровик" - Кузнецов исем. (стадион).

2 сентябрьдә - НГДУ - Зүзәй нефть промыселы (стадион).

5 сентябрьдә - НГДУ - Кузнецов исем. (стадион).

Уеннар 18 сәг. тә башлана.

БӘЙРӘМГӘ РӘХИМ ИТЕГЕЗ!

Татарстан Республикасы мөстәкыйльлеге көненә багышлап, 29 август көнне шәһәрнең үзәк майданында "Туган жирем Татарстан" дип исемләнгән масакуләм театрлаштырылган бәйрәм программасы тәкъдим ителә.

15.00 сәгаттән үзәк

майданда сәүдә нокталары эшли башлый.

16.00 сәгаттә бәйрәмне тантаналы ачу.

16.30 сәгаттә яшь гаиләләренә һәм яңа туган баланы котлау.

17.00 сәгаттә үзешчән сәнгать көчләре тарафыннан әзерләнган зур концерт. Шунда ук спорт - күңел ачу уен-

нары - шахмат, гир күтәрү, армрестлинг, аркан тарту, капчык киеп йөгөрү һ.б. башлана.

19.30 сәгаттән 22 сәгаткә кадәр - дискотека.

Бәйрәмгә рәхим итегез, хөрмәтле нурлатлылар!

Оештыру комитеты.

Игътибар: яңалык

ХУШЛАШЫРЛАР, АХРЫСЫ

Озакламый Нурлат сәт - май комбинаты үзенә бер житештерүчеләре белән хушлашыр, ахрысы. Житештерүчеләре дә ниндигә: жәйге айларда тәүлегенә 10 - 13 тоннага кадәр продукцияне озата торган "Киекле" ассоциациясе. Хушлашу сәбәбен ниндидер үзара килешмәү дип уйлый күрмәгез тагын. Эш шунда: шушы көннәрдә генә "Киекле" КХАсы үзенә сәт пастеризацияләү һәм аны пакетларга тутыру жайланмасы куйды. Хәзер ул житештергән продукциянең 4 тоннасын арадашчысыз үзә пастеризацияләп, сатуга чыгарачак. Дөресрәге, ул моны "Камил - агро" фирмасы белән эшләчәк. Әлеге фирма биредә жиһазларны монтаждады, житештерүчеләре "Киекле" КХАсы белән чималны сатып алуга үзара килешү төзедә. "Камил - агро" - Киекле уртак предприятиесе шулай туды. Предприятие һәр кыңың мәнфәгатен ти-

гез шартларда үтәүне күздә тотып, хужалык сәтнең һәр литрыннан тере акча алырга өметләнә. Аны сатуга икмәк заводы кибетләренә куярга сөйләшкәннәр.

Инде эзер продукциягә килсәк, ул сыйфаты ягыннан сәт - май заводы житештергән сәттен шактый аермалы булачак. Бердән, аның майлылыгы 3,5 процент булачак, икенчедән, ул тетропак дип атала торган көгаз пакетларга тутырылачак. Пакетларның һәм пастеризацияләүнең үзәнчеләге нәтижәсендә пакетлардагы продукцияне суыткычларда 1 айга кадәр саклау мөмкин булачак. Пастеризацияләүнең үзәнчеләге шунда: ул гадәттөгечә сәтне югары температурага житештергән, ә нурлануны күптөрле спекторлары (ультрафиолет нурлар) ярдәмендә пастеризацияли. Бу ысул барлык төр зарарлы микроорганизмнарны юкка чыгара, ә сыйфатлы мат-

дәләр (мәселән, аксымны) саклай. Шуның белән сәтнең куллануы өчен кыйммәте тагын да арта. Сәт республика дәрәжәсендә ныклы тикшерү үткән, барлык стандарт таләпләргә җавап бирә.

Эйткәнбезчә, яңа жиһазның проект куәте - тәүлеккә 4 тонна сәт пастеризацияләп тутыру. Әлеге шуннан калган продукция элеккечә үк сәт - май заводына озатылачак. Әмма бу да озакка бармас, ахыры, хужалык чимал урнаштыруның тагын бер файдалы чыганагы белән сөйләшүләр алып бара. Шулай итеп, Киекленең комбинат белән бөтенләйгә хушлашуы ихтимал. Нишлесең, хәзерге чорда авыл шулай эзләнеп, табышка исәп тотып эшләсә генә яшәчәк. Бу яктан киекчеләр янә районда беренчеләрдән булып хәрәкәткә килделәр. Ә хәрәкәттә бәрәкәт булмый калмас.

С.ХӘЙРУЛЛИНА.

КЕМ ИҢ ОСТА БОРАУЛАУЧЫ

Быел чиклэнгән жаваплылыктагы "Татнефть - Нурлатнефтеразведка" жәмгыятең һөнәри осталык буенча конкурсы августның кояшы, матур бер көндә үтте. Иртәнге 8дән үк Мамык авылындагы 928нче бораулау участкасында ярышта катнашучылар жыелды. Нефтьче - бораулаучы өчен әһәмиятле сынау - конкурсны ачып, "ТН - ННР"ның баш технологы Р.Ш.Фәхетдинов аларга котлау сүзе белән мәрәҗгать итте.

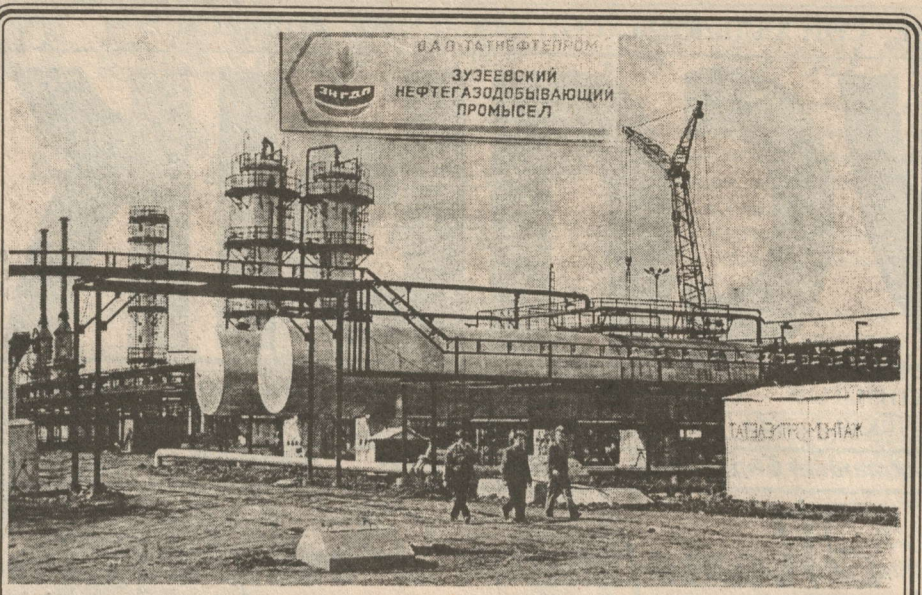
Бүген безнең коллектив һәм, әлбәттә, нефть белән бәйләнешле башка предприятиеләр дә бик киеренке финансы хәлендә калдылар. Шуңа карамастан, күп еллар бие оештырыла торган конкурсны үткәрдән баш тартырга уйламыйбыз, чөнки нәкъ авыр чорда производство дисциплинасы, һәр житәкченең, белгечнең, хезмәткәрнең оешканлыгы, осталыгы зур әһәмияткә ия. Үз һөнәрен камил белүче кешеләре булган коллектив кына кыенлыктардан чыга алачак та.

Бу юлы да эшләп торучы бораулау участкасына конкурсы бораулау бригадаларынан иң оста белгечләр белемнәре, тәҗрибәләре, осталыклары буенча сына-

шырга жыелды. Жирәбә тотканнан соң, конкурсның гамәли өлешенә тотындылар. Ярышның барышын компетентлы жюри күзәттә: куркынычсызлык техникасы кагыйдәләре үтәлмәсә, теге яки бу операцияне башкаруда хаталар жиберелсә, бораулау вахтасына шунда ук балл киметелә. Бораулау технологиясе, бораулау жайланмалары һәм башкалар турында белемнәре конкурсның теоретик өлешен ачыклады. Конкурс барышында нәтиҗәләр хәбәрдарлык тактасында яктартылып торды.

Ике этаптан соң жиңүчеләр - һөнәре буенча иң осталарның исемнәре аталды. Беренче урынга С.Хәнипов бораулаучылар вахтасы чыкты. Икенче урынны В.Нестеров, өченчине В.Назаров вахталары алды. Конкурсның тантаналы өлешендә жиңүчеләргә кыйммәтле бүләкләр тапшырылды. Һөнәри осталык буенча бәйге моның белән генә тәмамланмады әле: ул - "Татнефть" АЖдә дөвам итәчәк.

В.ЕРОМАСОВ,
куркынычсызлык техникасы буенча баш инженер урынбасары.

"Татнефтьпром" ОАОсы Зүзәй нефть - газ чыгару промыселы каршында төзеләп килүче бу битум заводына зур киләчәк юрала. Ник дигәндә, ул елына үзе үк чыгарган 100 мең тонна нефтьне эшкәртеп, 60 мең тонна төзелеш һәм юл битумы, 30 мең тонна котельня - мич ягулыгы чыгара- чак. Бу - танылган Карабаш заводы куәтеннән дә 2,5 тапкырга артыграк.

Шулкадәр продукцияне кая илтәрләр, дисезме? Анысы да уйланылган. Яңа завод продукциясен район гына түгел, республика, тирә - күрше регионнар да көтә. Әлегә бу продукцияне республика Уфа, Түбән Новгород якларыннан ташырга мәҗбүр иде. Ә нефть өстендә утырган Татарстан жире битумга аптырарга тиешме инде? (Хәзер исә аны тирә - күрше регионнарда сату да мөмкин булачак, дип өметләнәләр хужалар). Зүзәй ятмасындагы кара алтын шул ихтыяҗны капларга хезмәт итәчәк.

Быелның ноябрәннән дә калмыйча

заводны эшкә жиберергә ниятлиләр. Төзелеш болай да озака - 5 елга сузылган, аны мөмкин кадәр тизрәк эшкә жиберү теләгә һәркемне ашыктыра. Хәзер биредә нигездә КИП һәм автоматика жиһазлары куясы калган. Берочтан заводка кирәкле белгечләр әзерләү белән дә шөгильләнәләр, бу эштә аларга тәҗрибә уртаклашырга Карабаш заводынан да киләчәкләр.

Завод районга күп нәрсә бирәчәк. Шуларның берсе - яңа эш урыннары барлыкка киләчәк, хәзерге шартларда анысы да бик мөһим. Шуңа күптән түгел районда булып киткән ТРның Премьер - Министры Р.Н.Миннеханов заводка финансы ярдәме күрсәтү ниятен белдерде, "Татнефтьпром" ОАОсы генераль директоры Р.К.Зарипов та төзелешне тизрәк очлау өчен бар көчкә бирегә тупларга вәгдә бирде.

Димәк, битум һәм мазутлы булып көннәребез ерак калмый.

Рәсемдә: Зүзәй битум заводы шундый булачак.

ХАТЫН - КЫЗ БУЛДЫРА УЛ!

Иске Әмзә товарлыклы сөтчелек фермасының уңышлы эшләгән еллары бар иде ул! Әмма соңгы елларда хужалыгыбызда терлекчелек күрсәткеләре түбән төгәрдә, фермалардагы тәртип тә күзгә күренеп үзгәрдә. Мөдирләр алышына торса да, хәлләр яхшырмады. Һәм моннан 3 айлап әлек "Комбайн" КХАсы житәкчелегә яңа ферма мөдирен алыштырырга карар кылды. Тик кемне куярга? Уйлаштылар - киңәштеләр дә, Раиса Демидова исеменә тукталдылар. Урта мәктәпне тәмамлаганнан бирле шул хужалыкта, күп өлешен терлекчелектә эшләгән Раиса Анатольевна кандидатурасын терлекчеләр үзләре дә яклап чыктылар. Шулай итеп, коллектив белән житәкчелекне Демидова үз кулына алды. Әлбәттә, өч ай әле ниндидер нәтиҗә ясар өчен зур срок түгел, әмма беренче уңай үзгәрешләр сизелә инде: хезмәт дисциплинасы яхшырды, биналар тәртипкә китерелә, коллектив та үз араларынан үсеп чыккан житәкче белән урта тел табып эшли. Шулай барса, эшләр жайланырга тулы өмет бар!

С.ФӘТХЕДИНОВА,
хәбәрче.

Авыл яңарыш юлында

ДУРТ КООПЕРАТИВНЫҢ ӨЧ ТАРИХЫ

"Руслан" кооперативы "СӨТ - СУМ БУЛСА, ДУҢГЫЗ - ВАЛОТА"

Кыска гына идәрә итү чорында да "Руслан" кооперативы рәисе Мәҗидулла Хәбибуллин бу хакыйкәтне аңларга өлгәргән. Яшәү рәвеше шуңа өйрәткән аны. Хезмәт хакын дуңгыз баласы белән бирә, 259 бала таратылган, запас частыне - дуңгызга юнәтә. Шуңа бүген 500 башлап исәпләнгән дуңгызларны якын киләчәктә 5 меңгә житкәргә ниятлиләр. Реаль түгел дисезме? "Руслан"да алай уйламыйлар. Шулай ният белән алар дуңгызчылыкны нигезеннән күтәргә алынганнар. Март аеннан ук дуңгыз караучылар белән натуралата түләү тәртибен сөйләшкәннәр һәм беренче нәтиҗәгә ирешкәннәр дә: март балалатуында 1 ана дуңгыздан 8 бала алганнар, килеше нигезендә, аның 6сы - кооперативка, 2се - терлекчегә бирелгән. Июль балалатуында бу сан 9га житкән.

Бер дигән итеп 50 башка жәйге лагер төзегәннәр. Материалны яңа дә Бутаихадан дуңгыз балаларына алмаш-

тырып алганнар. Ике бинага капитал ремонт ясаганнар, өченчесенә бара әле. Дуңгызларга торыр урын булачак. Ә азык? "Зооветснаб"тан үз шартлары белән дару килешкәннәр. Терлекчеләр дару үләннәре, кычыткан жыйганнар, яфраказык әзерләгәннәр. Фураж белән нишләргә? Анысының да жаен тапканнар. 1 мең куб. метр делянкалары бар. Шуны сатып, фураж һәм катнаш азык юнәтәргә жыеналар. Тагын да үз чыганақлары буенча, билгеле. Ничек кенә итсәләр дә, 1 гыйнварга чучкаларның баш санын 300гә арттырырга уйлыйлар. "Дуңгыз - валюта" икән, валюта курсы күтөрелә торган заманда чын

хужа шулай эшләргә тиеш!

Әлбәттә, "сумнарны" да читкә тибәрергә уйламыйлар. Савым сыерларын кабул итеп алгач, ректаль тикшерү үткәрәләр. 103 баш сыер, 85 тана бар икән, шуның 42се - кысыр. Яшьләренә килгәндә, күбесе 15 - 16 яшьлекләр.

Кичекмәстән, көтү яңарту эшенә керешәләр. Чабаксардан нәселле үгезләр сөйләшәләр. 67 баш бозылган сыерны интенсив симертүгә куялар, аннан аларны сатып нәселле таналар алырга теллиләр. Ә савучыларга кытлык юк, чөнки алар хезмәтенә түләүне иң беренче чиратта кайгырталар. Шуңа 5 - 6

кеше фермага килергә чират тора.

Көтүне яңарту белән бергә, сөт житештерү технологиясен заманча оештыруга да әһәмият бирәләр. 3 ферма бинасында да хәзер реконструкция бара. Аны бөйләүсез ысул буенча асрауга көйлиләр. Кыш көнне салам тарттыру мәшәкатеннән котылу өчен, "Агрохимсервис" АЖ аларга махсус жиһазлап машина биргән, саламны ферма янына туплап калдырачаклар. Тик менә тапшырылган продукция өчен акча алырга гына күрәнми: сөт - май комбинатында электән жыелган 450 мең бурычлары бар булып чыккан. Менә хәзер, нәкъ алар аякка басарга тырышканда, сөтләрән (килограммын 1 сум 20тиеннән сату жаен тапканнар) үз чыганақлары буенча сатарга рөхсәт бирсәләр икән дә бит!

Менә шуңа кооператив житәкчесе М.Хәмидуллин: "Мөстәкыйльлек эшләгәндә генә түгел, житештергәнне сату, кирәкне табу кебек мәсьәләләрдә дә булсын иде ул", - ди. Ул бар йөрәге белән ышана: алар жирлегә өчен хужалык итүнең бары хәзерге ысулы кулай. Барысы да әлегә үзара ышанычка, вәгдәгә, шәхси авторитетка корылган, шуңа да ул үзе боларны ничек тә жуймаска тырыша. "Агрохимсервис" белән үзара мөнәсәбәтләренә шатлана: алар кемнәрдәр кебек үз проблемаларын Елаурга салырга, аннан соңгысын ташырга килмәгәннәр. Ярдәмче хужалык аларга техника, ашлама, баш-

касы белән ярдәм итә, киңәш бирә, үзара мөнәсәбәтләренә координацияли һәм нәтиҗәдә хужалык өчен зур авторитет булып тора.

Кооператив житәкчелегә халык мөнәфәгәтен хәл итүне дә беренче планга куя. Хезмәт хакы да бирәләр икән. Алар хәтта элекке бурычларының 200 мең сумын да түләргә жай тапканнар. Әлбәттә, бүгенге урман - дуңгыз - терлек механизмы хужалык итүнең башлангыч чорында, чарасызлыктан гына сайланган нәрсә. Хәмидуллин нык ышана: килер бер көн, шул ук дуңгыз баласы "валюта" төслә түләү чарасы булмас, өчын валюта китерер. Бик ихтимал!

С.ХӘЙРУЛЛИНА.

Рәсемнәрдә: "Руслан" кооперативы механизаторы Владимир Мензеев ДТ - 75 тракторында көзгә чөчүдә тырышып эшли; дуңгызларның жәйге торагы.

Н.АЗИЗОВ фотолары.

(Ахыры киләсе санда).

